

De Amsense Broeckbeeck (2)

Gerrit J. Perfors

De kaart zoals aangetroffen in het huisarchief van kasteel Ampsen, afgebeeld in Land van Lochem 2006 nr.2, dateert uit 1643 en werd gemaakt door Nicolaes van Geelkercken, “Lantmeter en Caertmaker”.

De Leeskring Paleografie doet onderzoek naar de kaart.

Het betreft een schetskaart die ter plaatse is opgenomen, van namen voorzien en ingekleurd. De verhoudingen zijn zo goed mogelijk weergegeven maar de kaart is niet op schaal. Op een later tijdstip, waarschijnlijk aan de tekentafel, is er een uitgewerkte versie gemaakt, waarover later meer.

Eerder is de tekst rechts onder op de kaart besproken, nu volgt de tekst links onder op de kaart. (de tekst is fonetisch opgenomen, op de uitgewerkte versie zie je dan ook veel aanpassingen).

Den lesten Febryari des jaers 1643, heb ick onders[chreve]n ten versoen van Jr Nagel op Amssen, ende tenwijsinghe van Tunis Hanssen en[de] Henderick Gruyter beyde burger van Lochen, Tunis Haybinck en[de] Jan Stroytman bejide bouluynen van Slandewaeter, beneffens Jan Kroysbeeck Heydeman van[den] Braest Bentinck, dit kaertien naer den oogenschijn gemackt en[de] daerin genootiert als volgt: wij sijn met een schuyt de Amssense Beeck op gevaren en[de] dat overmets de landerijen ten deel vol waters stonden, nu ontrent bij Mogesomp gekomen sijn uyt de schuyt getreden overmets de nauwte end ondipten want ter somiger platzen de Beeck niet meer als een halve lantroede breeten was; vorts van des Grevenslagh tot de Bollecks Beeck was bij de Lochemse sijde eenen dam daer 't water ter somiger platzen duer liep ende dat naer de Lochemse Straet vorders de tochtgraven die inde beek komen is inde kaart genootiert, wat belangt de landerijen langs de beek aende Amssense sijde weteren inde AmssenseBeek als de oogenschijn vande kaert mede beragt

- A. Is de Bollecks aen widder sijden met eenen wal opgeworpen dese beek scheidende Dwent ende Gr[oeschap] Zutphen alhier nempt het Amssense Broeckbexken sijn begintsen vert scheidende Lochem en[de] Amssen.*
- B. 'tIs Hags melcksvonder t'welck van die van Loghem soude ontstucken gebrack sijn*
- C. Is een visserij tegen Meijnsmaat inde Hoore saet van out Amssen opt over van de beek soude mede van die van Lochem vernylt sijn*
- D. Seijden een dubbelde vysserij tegen die Duyven poltess de eene op den over en[de] de andren een slenk mede vernielt*
- E. Is Tanckhorstbrug hadde inde beek maer een juck ov[er]kant Nijshant dit beteykent Jr Nagels landt*

N[icolaes]v[an]

Geelkercken

Het eerste deel van de tekst is een soort “reisverslag”.

Het gaat over een onenigheid tussen Jhr Nagel van Amssen met het Schependom Lochem over de rechten van visserij in de Amssense Broeckbeeck. Op de laatste dag van februari 1643 heeft Nicolaes van Geelkercken in opdracht van Jonkheer Nagel met een schuit de Broeckbeeck opgenomen en in kaart gebracht.

Aan boord van de schuit waren twee burgers (getuigen) namens het Schependom, twee bouluynen (pachters) namens de Jonkheer en een derde getuige (niet uit Ampsen of Lochem). Omdat de landerijen deels onder water stonden, kon de schuit komen tot de Mogesomp. Hier zijn ze uitgestapt vanwege de ondiepte en de geringe breedte (een halve landroede breed is ca 1,85 m).

